

Inhoud

Voorwoord

8

Onderwerpen

Taalhulp en vocabulaire

Grammatica

Thema 1 De maatschappij - *Geen zorgen voor morgen*

10

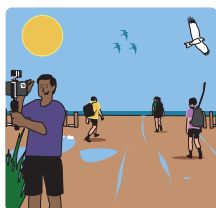
gelukkig zijn
een straatarts
het UWV
buurtbewoners

samengestelde woorden
woordleerstrategieën
informatie / hulp vragen
en informatie geven
een statistisch figuur
beschrijven

vergelijken: comparatief
en superlatief
conjuncties
zinsbouw (hoofdzin,
hoofdzin met inversie,
bijzin)

Thema 2 Natuur en klimaat - *Water naar de zee dragen*

46

druk in de natuur
nationale parken
drinkwatertekort
een ecoduct
de Keukenhof

beschrijving van
landschap, natuur en
klimaat
een presentatie geven

relatieve bijzin
vergelijken

Thema 3 Cultuur - *'s Lands wijs, 's lands eer*

80

UNESCO werelderfgoed
Gerrit Rietveld
eetgewoontes
cultuurverschillen

een huis / gebouw / pand
beschrijven
advies vragen en geven

passief
(niet-) separabele verba

Thema 4 Economie en werk - *Leef je om te werken of werk je om te leven?*

114

stage lopen
een eigen bedrijf starten
werk vinden
import en export
de wereldeconomie

mening vragen en geven
verba met afgeleide
substantieven

reflexieve verba
imperatief

Thema 5 Infrastructuur en planologie -

Alle wegen leiden naar Rome

148

maatschappelijke ondersteuning
Is Nederland vol?
auto en openbaar vervoer
bereikbaarheid

klagen en reageren op
een klacht

er / daar / hier
verbum + (te +) infinitief

Thema 6 Duurzaamheid - *Groene vingers hebben*

184

duurzaamheid in
Nederland
repareren of nieuw?
vliegen
voedselverspilling
fossiele brandstoffen

informatie structureren

zou(den)
zullen

Thema 7 Internationale contacten -

De wijde wereld intrekken

226

in het buitenland studeren
digital nomads
zaken doen met andere landen
taaltransfer
internationale wetenschap

statistische gegevens
beschrijven
(in tabellen en rapporten)
vergaderen

conjuncties

Thema 8 Wetenschap - *Kennis is macht*

260

een winterdepressie
uitvindingen
medische onderzoeken
robots

functies en
beschrijvingen van
voorwerpen/systemen

reflexieve verba
conjuncties

Appendix Taalhulp

287

1	statistische figuren beschrijven	287
2	een (korte) presentatie geven	287
3	leestips	287
4	luistertips	287
5	signaalwoorden	287

Appendix	Grammatica	317
1	Het verbum	318
1.1	de tijden van het verbum	287
	presens	287
	perfectum	287
	imperfectum	287
	plusquamperfectum	287
1.2	separabele en niet-separabele verba	287
1.3	modale verba	287
1.4	reflexieve verba	287
1.5	verba + infinitief	287
1.6	passief	287
1.7	zullen en zouden	287
2	Zinsbouw	287
2.1	hoofdzin en vraagzin	287
2.2	conjuncties	287
2.3	indirecte rede + indirecte vraag	287
2.4	relatieve bijzin	287
3	Er	287
4	Vergelijken	287
5	Lijst met onregelmatige verba	287

Voorwoord

Voor je ligt de compleet herziene versie van *De finale*. Sinds 2007 hebben vele NT2-leerders zich met *De finale* voorbereid op het Staatsexamen NT2-programma. De methode brengt theoretisch geschoolde cursisten van niveau B1 naar niveau B2. De methode is in principe geschreven voor klassikaal gebruik maar kan ook voor een groot deel zelfstandig worden doorgewerkt.

In deze geheel herziene editie vind je 8 actuele thema's met oefeningen voor alle vaardigheden (lezen, luisteren, schrijven en spreken), woordenschat en grammatica. Er is een grote variatie aan oefenvormen en teksten. Meer gestuurde oefeningen zoals invuloefeningen en meerkeuzevragen worden afgewisseld met vrijere opdrachten zoals een discussie voeren en een korte presentatie geven. De authentieke teksten zijn zeer gevarieerd en verschillen onder andere in onderwerpen, tekstsoort en lengte. De meeste teksten en oefeningen zijn nieuw, er is slechts een klein deel van de oude oefeningen overgenomen. Luisterfragmenten uit oude Staatsexamens (NT2 programma 2) zijn ook niet meer opgenomen in het boek. Voor examentraining kun je beter gebruikmaken van de recente oefenexamens, te vinden op www.staatsexamensnt2.nl.

Wat wel terugkomt is een appendix bestaande uit een onderdeel Taalhulp en een onderdeel Grammatica. Deze vind je achter in het boek, net als in de vorige edities van *De finale*. De informatie uit de Appendix sluit aan bij de onderwerpen en oefeningen uit de thema's. In de thema's staan waar nodig verwijzingen naar de Appendix.

Op de website vind je:

- de luisterfragmenten
- de links naar video's en liedjes
- de antwoordmodellen van de oefeningen
- transcripten van de luisterteksten
- online oefeningen
- materiaal voor de docent zoals kopieerbladen en toetsen

Met veel enthousiasme hebben wij deze herziening van *De finale* geschreven. We hopen dan ook dat docenten en cursisten er met plezier mee zullen werken.

Maud Beersmans
Wim Tersteeg

1 De maatschappij

Geen zorgen voor morgen

1 Spreken

Werk in groepjes. Bespreek onderstaande vragen.

- 1 Wat zijn de verschillen tussen de Nederlandse maatschappij en de samenleving in je geboorteland of een land waar je eerder hebt gehoord?
- 2 Wat zijn de overeenkomsten tussen de Nederlandse maatschappij en de samenleving in je geboorteland of een land waar je eerder hebt gewoond?
- 3 Wat vind je positief aan de Nederlandse maatschappij? Wat vind je niet zo positief?
- 4 Welke Nederlandse maatschappelijke organisaties ken je? Wat doen deze organisaties?

2 Lezen

A

Je gaat **luisteren** naar Juan Ramirez. Hij vertelt over zijn studie en zijn werk.
Lees onderstaande informatieve tekst.

Finnen weer het gelukkigst ter wereld, Nederland op plek vijf

Volgens een jaarlijks onderzoek van de Verenigde Naties zijn inwoners van Finland de gelukkigsten ter wereld. De levensvreugde van Nederlanders scoort, net als vorig jaar, een vijfde plek op de wereldranglijst.

Finnen mogen zich ook dit jaar weer het gelukkigste volk ter wereld noemen, volgens het jaarlijkse World Happiness Report van de Verenigde Naties. Onderzoekers maakten een ranglijst van gelukkigste landen, gebaseerd op schriftelijke enquêtes bij een representatieve groep. Respondenten kregen onder meer de vraag hoe tevreden ze zijn met hun leven, op een schaal van 0 tot 10.

Finland staat voor het vijfde jaar op rij bovenaan. Het land heeft dit volgens de onderzoekers onder meer te danken aan economische voorspoed, een hoge gezonde levensverwachting en een groot vertrouwen van de bevolking in elkaar. Ook Nederland scoort hier internationaal goed op en staat net als vorig jaar op plek vijf.

Levensgeluk tijdens de pandemie

Hoewel de onderzoekers signaleren dat jongeren gedurende de coronapandemie iets ongelukkiger werden – en zestigplussers iets gelukkiger – noemen ze het opvallend dat het wereldwijd welbevinden gemiddeld behoorlijk constant bleef. ‘Dat laat zien hoe veerkrachtig mensen zijn’, zegt Meike Bartels, hoogleraar genetica en welbevinden aan de Vrije Universiteit. ‘Uit ons eigen onderzoek bleek bijvoorbeeld dat Nederlandse volwassenen hun levenstevredenheid voor de pandemie gemiddeld

een 7,7 gaven, en midden in de lockdown een 7. Een aanzienlijke daling, maar zeker niet gigantisch als je bedenkt hoe groot de impact van het virus en de lockdowns was op het dagelijks leven.’

Cultuurverschillen en rapportcijfers

De lijst met gelukkigste landen volgens de Verenigde Naties is niet onomstreden, omdat geluk zich niet zo objectief laat vaststellen als temperatuur of windkracht. Ook cultuurverschillen kunnen de lijst beïnvloeden, zei Jan de Deken, een journalist die een boek schreef over gelukkige en ongelukkige landen, eerder in de Volkskrant. ‘Een gelukkige Japanner zal zijn levenstevredenheid eerder het rapportcijfer 6 geven dan een 10. In Japan is het namelijk belangrijk om altijd vooruit te kunnen in het leven. Een tien is voor hen dus niet het beste rapportcijfer.’

Bartels is het hier mee eens en geeft aan dat het inderdaad niet altijd eenvoudig is om heel verschillende landen met elkaar te vergelijken. ‘Daarom is het zo belangrijk om in kaart te brengen wat de oorzaken van verschillen in geluksgevoel zijn binnen landen.’

TOP 5 GELUKKIGSTE LANDEN TER WERELD, VOLGENS HET *WORLD HAPPINESS REPORT* VAN DE VERENIGDE NATIES

- 1 Finland
- 2 Denemarken
- 3 IJsland
- 4 Zwitserland
- 5 Nederland

Bron: www.volkskrant.nl/wetenschap/finnen-weer-het-gelukkigst-ter-wereld-nederland-op-plek-vijf~ba41701f/

B Lees de vragen. Zoek de antwoorden op in de tekst.

- 1 Hoe hebben de onderzoekers de ranglijst van gelukkigste landen gemaakt?
☐ A Ze hebben mensen uit verschillende landen geïnterviewd.
☐ B Ze hebben mensen uit verschillende landen gevraagd om vragenlijsten in te vullen.
☐ C Ze hebben een groep mensen één vraag gesteld: Welk cijfer geef je je leven?

- 2 Wat betekent: *Finland staat voor het vijfde jaar op rij bovenaan*?

- 3 Wat zijn volgens de onderzoekers de drie redenen van de eerste positie van Finland?

- 4 Wat zeggen de onderzoekers over het geluksgevoel van mensen tijdens de coronapandemie?
- ☐ A Dat gevoel is ongeveer hetzelfde gebleven als voor de pandemie.
- ☐ B Vooral jongeren voelden zich tijdens de pandemie veel minder gelukkig.
- ☐ C Vooral ouderen voelden zich tijdens de pandemie veel minder gelukkig.
- 5 Wat vindt Meike Bartels van de afname van het geluksgevoel tijdens de lockdown?
- ☐ A De daling was gigantisch en logisch omdat mensen hun dagelijks leven sterk moesten aanpassen.
- ☐ B De daling was niet zo groot als je kon verwachten in deze extreme en onverwachte situatie.
- ☐ C De daling was minimaal want het dagelijks leven veranderde bijna niet.
- 6 Waarom wordt het meten van geluk vergeleken met het meten van temperatuur?
- ☐ A Omdat je beide op een betrouwbare manier kan meten.
- ☐ B Omdat je temperatuur op een betrouwbare manier kan meten en geluk niet.
- ☐ C Omdat je geluk op een betrouwbare manier kan meten en temperatuur niet.
- 7 Waarom is voor een Japanner het cijfer 10 niet het beste rapportcijfer?
- ☐ A In Japan is het cijfer 6 het hoogste rapportcijfer dat je kan halen.
- ☐ B In Japan is het onmogelijk om het cijfer 10 te halen.
- ☐ C Het beste rapportcijfer is een cijfer dat je in de toekomst nog kan verbeteren.

3 Vocabulaire

A Hieronder staan synoniemen of omschrijvingen van een aantal onderstreepte woorden in de tekst. Zoek het woord dat bij de omschrijving hoort en schrijf het op.

synoniem/omschrijving	woord(en) in de tekst
enorm groot	
schatting hoe oud je kan worden	
een goed overzicht maken	
vaststellen	
(economische) rijkdom	

synoniem/omschrijving	woord(en) in de tekst
de conclusie uit de test was ...	
flexibel	
flinke afname	
zich verder ontwikkelen, nog beter worden	
volgorde op een rij, bijvoorbeeld een toptien	
zonder twijfel, zonder discussie	
onder andere	
mensen die een vragenlijst invullen	
positief gevoel over je leven (4x)	

B Werk in tweetallen of kleine groepjes. Beantwoord de vragen.

- 1 Is er een groot verschil in levensverwachting tussen Nederland en jouw geboorteland?
- 2 Welke politicus (Nederlands of internationaal) is volgens jou onomstreden?
- 3 Ben jij een veerkrachtig persoon? Waaruit blijkt dat?
- 4 Wie of wat bepaalt mede jouw levensgeluk?
- 5 In welke landen ben jij onder meer geweest?
- 6 Welke landen kennen op dit moment voorspoed?
- 7 Welk land staat op de eerste plaats in de wereldranglijst voetbal?

4 Vocabulaire

In de tekst van oefening 1 staan een aantal samengestelde woorden. Een samengesteld woord is een combinatie van meerdere substantieven. We schrijven deze woorden aan elkaar, dus als één woord. Het artikel van het laatste substantief is ook het artikel van het samengestelde woord.

Uit welke substantieven bestaan de woorden?

Kan je de betekenis van het samengestelde woord raden?

Voorbeeld	<u>de</u> levensvreugde	<u>het leven + DE vreugde</u>
	de vreugde	<u>het plezier</u>
	de levensvreugde	<u>het plezier in het leven</u>

Samenstelling

Betekenis

1 <u>de</u> wereldranglijst	_____
	_____
2 <u>het</u> levensgeluk	_____
	_____
3 <u>de</u> levenstevredenheid	_____
	_____
4 <u>de</u> levensverwachting	_____
	_____
5 <u>de</u> coronapandemie	_____
	_____
6 <u>het</u> geluksgevoel	_____
	_____
7 <u>het</u> cultuurverschil	_____
	_____
8 <u>het</u> rapportcijfer	_____
	_____

5 Spreken

Werk in tweetallen of kleine groepjes. Bespreek onderstaande vragen.

- 1 Kijk nog eens naar de top 5 van de wereldranglijst voor levensgeluk in de tekst van oefening 1. Had je deze landen verwacht, of verbaast het jou? Waarom wel of niet? Welk land had je wel verwacht in die top 5, maar staat er niet in?
- 2 Wat zijn voor jou belangrijke dingen die jouw geluksgevoel beïnvloeden? Denk daarbij aan fundamentele dingen op lange termijn, maar ook aan simpele, alledaagse dingen waardoor je je gelukkig voelt.

- 3 Denk jij dat de cultuur van een land invloed heeft op het geluksgevoel? Baseren Nederlanders bijvoorbeeld hun geluksgevoel op andere dingen dan mensen uit jouw land van herkomst?

6 Spreken en schrijven

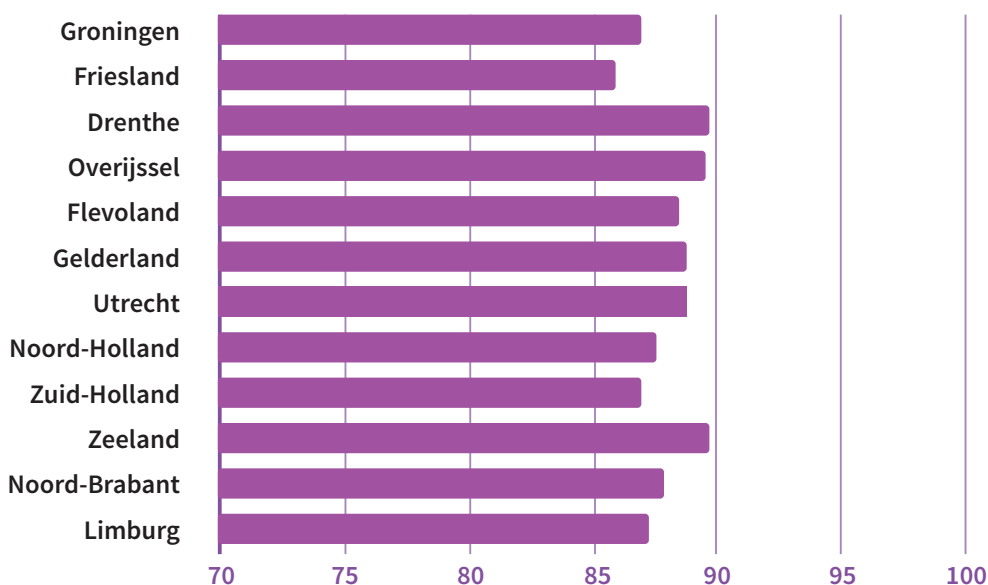
Zie Grammatica: Comparatief en superlatief, p. XX

A

Bestudeer de eerste figuur. Vergelijk het geluksgevoel van Nederlanders in verschillende provincies. Gebruik daarbij de *comparatief* en de *superlatief*, of de constructie '*net zo + adjectief + als*'.

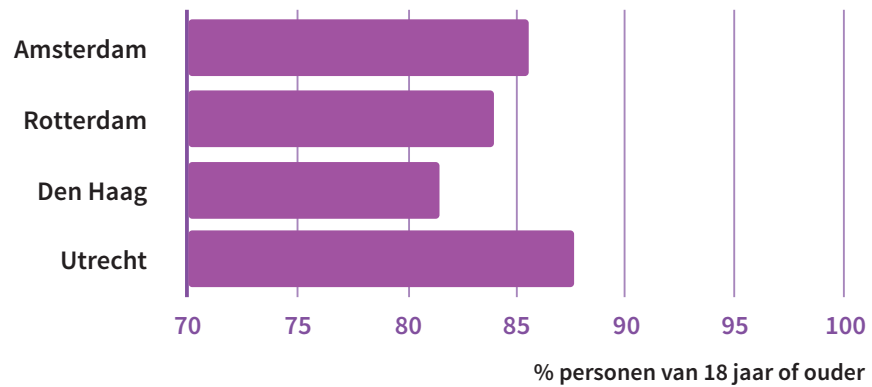
Waar zijn mensen het gelukkigst?

Het geluksgevoel van Nederlanders per provincie

- B Bestudeer de tweede figuur. Vergelijk het geluksgevoel van de inwoners van de vier grote steden in Nederland. Gebruik daarbij de *comparatief* en de *superlatief*.

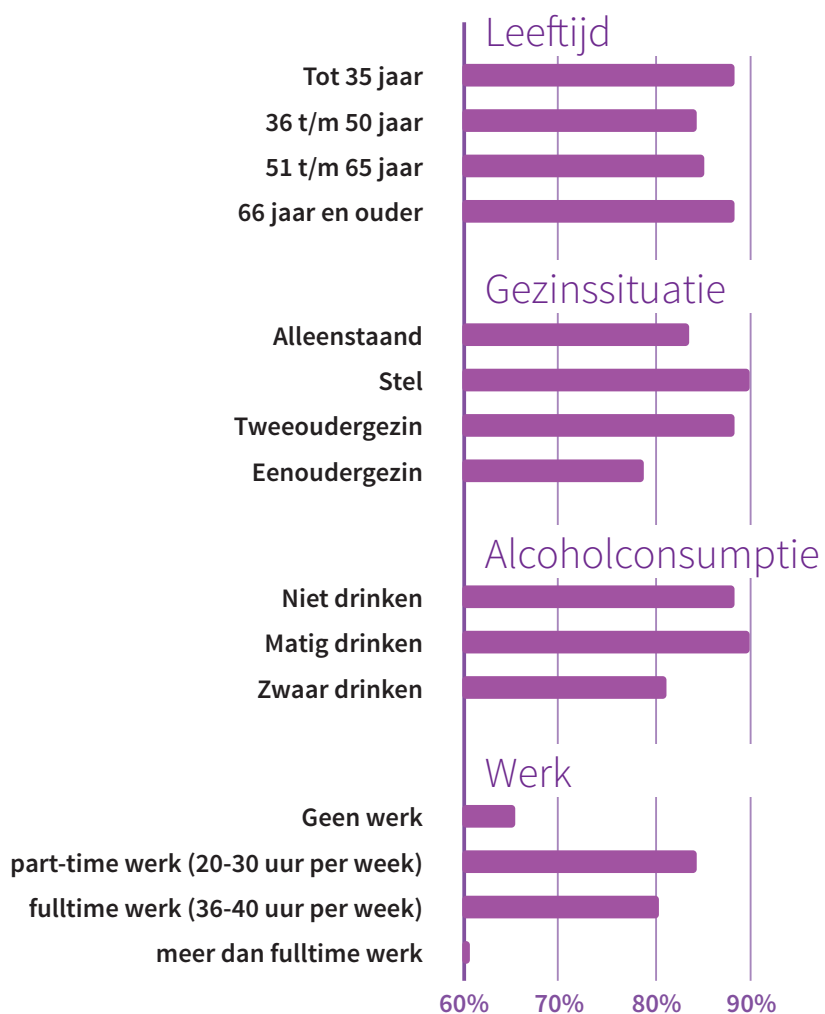
Het geluksgevoel van Nederlanders in de grote steden

Bron: www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2020/regionale-verschillen-in-geluksbeleving-en-tevredenheid-met-het-leven-in-2013-2019?onepage=true

- C Bestudeer de derde figuur. Vergelijk het geluksgevoel van verschillende leeftijdsgroepen in combinatie met verschillende indicatoren. Gebruik daarbij de *comparatief* en de *superlatief*, of de constructie '*net zo + adjectief + als*'.

Geluksscores naar verschillende indicatoren

NRC 180517 / EvG ? Bron: Atlas 2017 voor gemeenten

7 Spreken

A

Werk in groepjes van drie. Kijk naar de foto's. Verschillende gebeurtenissen in het leven kunnen mensen gelukkig maken.

- Beschrijf de gebeurtenis.
- Waarom maakt deze gebeurtenis mensen gelukkig?
- Heb jij dit zelf ook meegemaakt? Zo ja, hoe voelde je je op dat moment?

Let op!

Let op de tijden van de verba:

- de gebeurtenis beschrijven = *presens*
- je eigen ervaringen beschrijven = *perfectum*, *imperfectum* en/of *plusquamperfectum*

B

Werk in groepjes van drie. Bespreek de vragen.

Niet iedereen is gelukkig en tevreden met zijn of haar leven. In elk land zijn er verschillende maatschappelijke problemen waardoor sommige bevolkingsgroepen het niet makkelijk hebben.

- 1 Welke maatschappelijke problemen heeft jouw land van herkomst of het land waar je eerder hebt gewoond? Wat zijn mogelijke oplossingen voor deze problemen? Vind je dat er genoeg aandacht voor deze problemen is?
- 2 Welke maatschappelijke problemen kent Nederland op dit moment? Wat zijn mogelijke oplossingen voor deze problemen? Vind je dat er genoeg aandacht voor deze problemen is?

C

Bij oefening 7 ga je luisteren naar een interview met een 'straatarts'. Bespreek de volgende vragen in tweetallen.

- 1 Wat weet je van het Nederlandse gezondheidszorgsysteem? Denk aan: de zorgverzekering, de huisarts, de toegang tot medische zorg zoals het ziekenhuis.

- 2 Heb je een idee wat een 'straatarts' is? Wat doet hij of zij denk je? Voor wie? Waarom?

8 Luisteren

Ga naar de website. Je gaat luisteren naar een interview met Michelle van Tongerloo. Ze werkt als huisarts en straatarts in Rotterdam. Lees de vragen. Luister naar de tekst. Beantwoord de vragen.

- 1 Hoe krijgt Michelle geld voor haar werk als straatarts?
 - ☐ A Ze krijgt dit via advertenties op social media.
 - ☐ B Ze krijgt dit van de zorgverzekering.
 - ☐ C Ze krijgt dit via donaties van mensen.
- 2 Op hoeveel verschillende locaties werkt Michelle?
 - ☐ A 1
 - ☐ B 2
 - ☐ C 3
- 3 Welke verandering zag Michelle de afgelopen jaren?
 - ☐ A Het aantal mensen met een baan maar zonder woning neemt toe.
 - ☐ B Het aantal mannen met psychische problemen neemt toe.
 - ☐ C Het aantal arbeidsmigranten met gezondheidsproblemen neemt toe.
- 4 Waarom werkt Michelle graag in de Pauluskerk?
 - ☐ A Omdat ze heel gelovig is en dat in de Pauluskerk kan uiten.
 - ☐ B Omdat de normen en waarden van de manier van werken bij haar passen.
 - ☐ C Omdat de Pauluskerk armoede van alle mensen bestrijdt.
- 5 Wat denken mensen die geen financiële problemen hebben over mensen die arm zijn?
 - ☐ A Arme mensen hebben die situatie zelf veroorzaakt.
 - ☐ B Arme mensen hebben gewoon een gebrek aan geld.
 - ☐ C Arme mensen hebben geen keuze, armoede overkomt ze.
- 6 Wie kan in de Pauluskerk geen hulp krijgen?
 - ☐ A een patiënt die niet religieus is
 - ☐ B een patiënt met financiële problemen
 - ☐ C een patiënt met een baan

- 7 Welke hulp biedt de Pauluskerk onder andere? Vier antwoorden zijn goed.
- ☐ A een maaltijd
 - ☐ B een bed voor een paar nachten
 - ☐ C hulp bij het vinden van een baan
 - ☐ D hulp bij het vinden van een woning
 - ☐ E medische hulp
 - ☐ F hulp bij het betalen van rekeningen
 - ☐ G psychologische hulp
- 8 Wat was het probleem van Elys over wie Michelle vertelt?
- ☐ A Ze kon haar baan en de zorg voor haar zoon niet combineren.
 - ☐ B Ze kreeg niet de juiste hulp bij de opvoeding van en de zorg voor haar zoon.
 - ☐ C De gemeente weigerde om haar in contact te brengen met hulpverleners.
- 9 Waarom denkt Michelle erover om een stichting op te richten?
- ☐ A Om meer geld te kunnen ophalen.
 - ☐ B Om het geld dat ze krijgt beter te beheren.
 - ☐ C Om de rekeningen sneller te kunnen betalen.
- 10 Wat vindt Michelle belangrijk in het contact met haar patiënten?
- ☐ A Je moet eerst vragen waar de patiënt behoefte aan heeft.
 - ☐ B Het is belangrijk om veel met de patiënt te praten.
 - ☐ C Het is belangrijk om een coach voor een patiënt te regelen.
- 11 Waarom helpt Michelle soms een patiënt in de Pauluskerk niet?
- ☐ A Omdat het geld op is.
 - ☐ B Omdat ze alleen Nederlandse patiënten mag helpen.
 - ☐ C Omdat sommige patiënten misbruik willen maken van de hulp.
- 12 Welk advies heeft Michelle gekregen van de dominee van de Pauluskerk?
- ☐ A Maak geen onderscheid, help iedereen die om hulp vraagt.
 - ☐ B Je kunt goed zelf bepalen wie je wel of niet helpt, vertrouw daarop.
 - ☐ C Overleg altijd met de dominee wie je wel of niet mag helpen.

9 Vocabulaire

- A Om het Nederlands op niveau B2 te beheersen moet je 7.000 tot 10.000 woorden kennen. Deze woorden leer je deels via lesmethodes en deels in je dagelijks leven. Dit proces gaat niet automatisch, dus moet je actief met nieuwe woorden aan de slag. Hoe doe je dat?

TIPS OM NIEUWE WOORDEN TE LEREN!

1

Zoek (online) bronnen waar je nieuwe woorden tegenkomt. Dit kunnen bijvoorbeeld artikelen, boeken, video's, films en liedjes zijn. Gebruik bronnen die jij interessant vindt want dat motiveert. Als je van muziek houdt, zijn liedjes voor jou een goede optie. Als je van lezen houdt, kan je ervoor kiezen je favoriete boek in het Nederlands te gaan lezen.

2

Als je tijdens het luisteren of lezen een nieuw (voor jou onbekend) woord signaleert, maak je een notitie van dit woord. Dat kan bijvoorbeeld in een schrift, op je telefoon of laptop.

- Bij een substantief ... pluralis: **dakloze → de dakloze - daklozen**
- Bij een verbum ... perfectum: **veroordelen → veroordeelde(n) - heb veroordeeld**

Weet je het niet of twijfel je? Gebruik het Pocketwoordenboek NT2 van Van Dale of kijk op www.mowb.muiswerken.nl.

3

Controleer of het woord een vaste combinatie heeft met andere woorden. Noteer die combinatie.

VOORBEELD: verslaafd zijn aan

4

Noteer een synoniem of omschrijving van het woord. Doe dit in eerste instantie altijd Nederlands - Nederlands. Je kan eventueel ook een vertaling toevoegen.

Let goed op de context van het woord! Sommige woorden hebben meerdere betekenissen. De context bepaalt dan welke betekenis het woord in de tekst heeft.

VOORBEELD: Vandaag is het lekker weer.
Mijn collega is weer ziek.

5

Maak een zin met het nieuwe woord / de nieuwe woordcombinatie.

VOORBEELD: Vroeger was ik verslaafd aan gamen.

Deze zin kan je controleren met een AI taalmodel, bijvoorbeeld ChatGPT. Je kan het model vragen feedback te geven op je zin.

6

Luister naar het woord en zeg het na. Als je het woord in bijvoorbeeld Google Translate typt, kan je op de speaker klikken en het woord horen.

7

Herhaal en oefen de woorden. Dit kan bijvoorbeeld met het programma Quizlet.